

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótalajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Reménysugár.

Írta: **Egy 67-es.**

Zombor, 1906. jan. 29.

Az egy év óta huzódó káros, ádáz válság okozta sötétségbe ime végre bevilágít egy kis reménysugár. A szűkséges óvatossággal és pesszimizmussal halványnak nevezhetjük még ezt a sugarat, de már ennek is örülnünk kell, mert hiszen nagy dolgok nem mindig készülnek meglepetésszerűen, hanem igen gyakran csak lassan.

A tényállás az, hogy a korona és a parlamenti többség között újólag megindult a tárgyalás. A király üzenete ott fekszik immár a többség vezérei előtt.

Mi az első pillanattól kezdve abban a meggyőződésben voltunk, hogy a harcot nem szabad a végtelenségig folytatni, mert a kellő óvatosság korlátain túl folytatott harc mérhetlen veszedelmeket hord a méhében úgy a nemzetre, mint a koronára nézve. Az első pillanattól kezdve az volt az őszinte,

hazafias meggyőződésünk, hogy a többségnek csekélyebb engedmények árán is át kell vennie a kormányt, hogy újra helyre álljon a rend és újra legyen a módja annak, hogy lassabban bár, de annál biztosabban haladhassunk a végcél felé: a magyar haza megerősítése, haladása és boldogulása felé. Kifejtettük, hogy ez a lassu, de biztos haladás ugyanis megteremti a jövőben mindazt, ami minden magyar embernek vágya, egyedüli óhaja s amit ma a végtelenségig erőszakolni a gyakorlati politika szempontjából nemcsak nem helyes, hanem esetleg nagyon is káros.

Most, a midőn a reménysugár felcsillant, újra ezt a meggyőződésünket fejezzük ki. Hisszük, hogy sokan osztják a véleményünket, mert nem volna helyes az ország eddigi mérhetlen kárait még tetőzni.

Nagyon természetes, hogy a megkötendő béke az országot s a többséget nem alázhatja meg. Elvégre a nemzetnek joga volt és joga marad örökké az,

hogy küzdjön azokért az ideálokért, helyesebben jogokért, a melyekért most folyt a harc. Hogy a többség ezt az örökös, szent jogot gyakorolta a nemzet nevében, azért a nemzetet megalázás nem érheti. Különben is érte már a magyar nemzetet elég megalázás, ujabbra nincs szükség!

De viszont tulérzékenynek sem szabad lenni, hanem hallgatni kell a gyakorlati, a nemzetre rögtönös hasznót hajtó józan, higgadt politikai bölcseségre.

Bár a reménysugár felé ma még pesszimizmussal tekintünk, de azért mégis bizunk, hogy abból a sugárból hazánk mindenségét betöltő éltető fény válik.

Bizunk a királynak sokszor tapasztalt jóságában és bizunk a vezérek komoly megfontolásában; a közönség s az ország érdeke kívánja a békét. Vajha végre be is köszöntene!

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Eltemetett titok.

Az a bánatos szép asszony . . . Így hívta mindenki, de senki sem tudta az elnevezésnek magyarázatát adni. Talány volt ez a fiatal asszony, talány még férje előtt is.

Oly szomorú volt mindig. Révedező tekintettel mérte végig a magas bérleten elterülő fenyvest, gondolata elszállt azon túl messze, messze s könnyes szemmel merengett a múlt édes, felejthetetlen emlékein . . . S ilyenkor ösztönszerűleg susogták ajkai: vége, vége! . . .

Hideg volt neki ez a léghör, nem tudott kinos helyzetével megbarátkozni. Csak el, csak messze ütték vágjai. Pedig oly nagyon szerette őt az egész falu apraja, nagya, férje meg valóságos imádatlással vette körül az ő bánatos kis feleségét, leste minden szavát, minden gondolatát.

Derűt szeretett volna varázsolni azokba a fátyolozott tekintetű, mélységes szép szemekbe; mosolyt a bánatos ajkakra; mert

hiába volt oly vidám a természet, hiába üdvözölte madár, virág az ébredő tavaszt, — az ő kis fészükük bus, szomorú, pusztá volt . . .

— Édes kis feleségem, mi fáj, mi bánt? Mondd meg! Ne lássalak folyton azokba a rut, tépelődő gondolatokba merülve; hisz oly végtelenül szeretlek s oly végtelenül szenvedek miattad! — mondta Baróthy Géza ilyenkor a feleségének.

Az a kis sötétszemű asszony meg ráemelte könyvtől csillogó, babonás tekintetét. Hiszen sajnálta, végtelenül sajnálta férjét, ki kész lett volna érette életét is áldozni; de szólni nem tudott s az a bohó, nyugtalan jószág: ez a sajgó szív dobogott, vert lázasan, nyugtalanul s aztán úgy elszorult, úgy fájt . . .

Baróthy Géza ilyenkor szerette volna átkozni önmagát, átkozni a sorsot, mely nem engedte megtudnia azt a sötét titkot, mely ott rágódott bálványozott kis felesége szívében.

Hisz ez a kétség borzasztóbb volt a legkegyetlenebb valóságnál! Keze, melylyel

feleségének kezét tartotta, kinosan vonaglott kuszált gondolatainak maró hatása alatt — s Ella érezte ezt a vergődést. Bűnbánó Magdolna gyanánt hajtotta le fejét . . .

Hiszen szerette ezt az embert, mint egy hű, önfeláldozó testvért, de úgy, mint azt a régít . . . nem tudta soha szeretni!

Hallgatott, remélt: az idő, a minden bánat orvosa majd csak behegeszti az ő sebé . . . Feledni fog . . . s akkor majd méltányolni, viszonzni fogja ezt az igaz, hűséges szeretetet.

Nem volt képes férjének szemébe mondani, hogy mást szeret s csak azért lett felesége, mert nem tudta elviselni kegyetlen, szívtelen apja zsarnokoskodásait, nem tudta elviselni, hogy édesanyja helyét egy idegen asszony töltse be. Válni akart a szülői háztól, menekülni mindörökre, bármily módon!

Bohó gyerek-szíve azt vélte: könnyen feledni tudja esinos, kedves férje oldalán az igazit, az egyedülit, a régít . . . Szülője mellett türt, amíg türtetett s aztán menedéket keresett . . .

Mig gyorsan, szakadozottan viharzik át

Villamos világitásunk.

Városunknak ez a nagyfontosságú és már rég vajdó ügye mindannyiunk öröme végre megoldásra került. Városunk vezetésének sikerült a Schuckert céggel megegyeznie. Nem akarunk ezen egyezséggel ezuttal részletesen foglalkozni; megvitatták ezt pro és kontra annak idején eléggé, csupán egy-két észrevételt óhajtunk tenni a világitásra magára.

A panaszok, melyek azelőtt a petroleum világitás miatt emelkedtek, most — úgy látszik — a villamvilágitást szolgáltatató Schuckert-céget és városunk vezetését és mérnöki hivatalát érik. Nem ismerjük a szerződést részleteiben, a melyet a város az építő céggel kötött, hanem az igaz, hogy nem szólva a belváros világitásáról, ami ugyan szintén sok kívánni valót hagy hátra, a külvárosok világitása az égők rendszertelen elosztása, illetőleg teljes hiánya miatt egyszerűen kritikán aluli.

A külvárosi polgár nem éppen oly arányban járul-e hozzá a közterhekhez, mint a belvárosi; nem oly jogosan követelheti-e ugyanazokat az előnyöket is, mint amelyeket belvárosi polgártársa élvez? Mig a körutak mindkét oldalát, azonkívül a kocsit mindkét felét is, négysoros láng, helyel-közzel ivlámpa világítja be, addig a külvárosokban levő utcák, amelyeknek némelyike sokkal szélesebb, mint akármely körut, oly gyarlón vannak világítva, hogy egyik láng a másiktól 70, sőt 11 óra után majdnem 200 lépésre esik egyoldalón, úgy hogy még fagygyertya világosságot is alig ad, mig az utca másik oldala vágni való sötétségbe van burkolva. Egyik közelebbi számunkban rész-

letesen felsoroljuk majd a mostoha elbánásban részesült utcákat.

Mig villamvilágitásunk nem volt, az Erzsébetligetben agyba-főbe vertek a koraesti órákban egy barátjával békésen sétálgató iparos polgártársunkat, akik éppen a petróleumlámpa gyér világitása miatt fel sem ismerhették támadójukat. Félő, hogy hasonló eset ezután is előfordulhat, villamos világitásunk nagyobb dicsőségére. Azért kérjük a lángok elhelyezésének tervezőjét, hogy felejtette el a vármegyeházhoz vezető utnak a kivilágitatását? holott ez a gyalogjárónk eléggé élénk forgalmu. Az nem válasz, hogyha a vármegye berendezi világitását, be lesz kapcsolva a fővonalba. Vagy talán a Falcione-házak között vibráló ivlámpának tulajdonitanak oly fény-szórás, hogy a vármegye előtti köröndöt is nappali fényességgel árasztja el? De hiszen az szegény (!) az áram gyöngesége miatt, amely a világitáson napról-napra érezhetőbb s arra sem képes, hogy a két ház közötti uttestet csak homályosan is megvilágitssa. Hát még a melékutcák?!

A természet örök rendje szerint a telet a tavasz váltja fel, kell tehát, hogy az illetékes hatóságokban a közönyt és nemtörődömséget a lelkesedés és a hivatásszeretet váltsa fel.

Ellenőrizték a vállalkozót, vizsgálják felül a lángok elhelyezését, nem nappal, hanem este, nem előleges bejelentés után a vállalkozó tudtával, hanem meglepően; szorítsák szerződésben foglalt kötelezettségének teljesítésére és szaporítsák meg a külvárosokban a lángokat, mert bizony mondom, hogy eltévedünk az éjjeli sötétségben.

Hisszük, hogy felszólalásunknak meg lesz a kellő fogantaja.

A zombori takarékpénztár közgyűlése.

A zombori takarékpénztár, megyénk ezen kiváló és elsőrangú pénzügyintézete f. hó 28-án tartotta XXXVIII. évi rendes közgyűlést, melyet mint közgyűlési elnök, Hauke Imre zombori polgármester vezetett. Az igazgatói jelentés kapcsolatában dr. Falcione Nándor igazgató hosszabb beszéd kíséretében alapos tájékozást nyújtott az intézet viszonyairól, amelyek szilárdság és fényes eredmény tekintetében mi kívánni valót sem hagynak fenn.

Két körülmény különösen kiemelendő. Az egyik az, hogy az intézet betéti állománya, dacára, hogy egyik legnagyobb betevője, Bács-Bodrog vármegye közönsége a zombori takarékpénztárnál elhelyezett közpénzekből nagy összegeket juttatott, támogatásul zombori más pénzügyintézeteknek és mintegy 10 vidéki pénzügyintézetnek, csökkenést nem mutatott, mert a különbözetet a magánosoknak tömeges új betétei pótolták, jelül azon méltó bizalomnak, melyet a zombori takarékpénztár a közönség részéről élvez.

A másik körülmény az, hogy a zombori takarékpénztár a múlt évben is fényesen megállotta helyét a helyi és budapesti intézetek részéről igen erősen megnyilvánuló konkurencia dacára, mert főüzletága, a jelzálogkölesön állandó emelkedést mutat.

Dr. Falcione Nándor szakszerű fejtegetéseit a közgyűlés, Szilágyi Péter és id. Janovich Gyula felszólalásai után, örömmel és helyeslőleg tudomásul vette.

Az intézet múlt évi nyeresége felülhaladja a 185,000 koronát, mely összegből részvényenként 110 korona fizettetik ki az intézet pénztáránál osztalékképp február 1-től kezdődőleg. A tartalékalap a rendes és rendkívüli javadalmazással most már kerek 600,000 koronát tesz ki. — Jótékony célokra 3200 koronát, jutalmazásokra 5600 koronát fordít az intézet és dacára e fényes osztaléknak, közel 40,000 korona felesleget visz át a jövő évi nyereség és veszteség számlára.

A közgyűlésnek egyik fontos tárgyát képezte az igazgató és aligazgató választása. Nagy lelkesedéssel és egyhangulag választá-

agyan a feledhetetlen, pótolhatatlan múlt, hevesen ugrik föl férje mellől, leül a cimbalom mellé: bánatát nótába temeti... S az a hideg hangszer sirva, zokogva zugja el az ő nótáját:

Megtöltöttem a szívemnek, hogy tégedet szeressen,
Nem akartam, hogy miattad még többet is szenvedjen;
De a szívem nem fogad szót, nem kérdi, hogy mi szabad:
Pedig tudom: bánatában nemsokára megszakad...

Könnyei megerednek... Nem fojtja vissza. Mintha azokkal a lassan lefolydogáló könnyesekkel egy-egy édes leányálmot, egy-egy boldog pillanatot s nyomukban fakadt mély bánatot mosna le...

Megkönnyebbül.

A végső akkordok elhangzása után szívében édes remény éled s mosolyogva, nesztelen léptekkel közeledik férje felé, ki tépő gondolatokba merülve könyököl az ablak párkányán s észre sem látszik venni lenni a tó partján nyüzsgő, zsibongó gyermekereget. Csak arra eszmél, hogy két meleg, gömbölyű kar fonódik nyaka köré s Ella édesen, bűnbánóan hajlik föléje, mely érzéssel néz becsületes arcába s megindulástól remegő hangon mondja:

— Ne szomorkodj miattam, édes Gézám! — feledni fogok mindent, ami fáj, ami bánt... s nagyon, nagyon boldogok leszünk!

Baróthy Géza örömsugárzó arccal karolja át — e pillanatban még bájosabb — feleségét. Eleinte hiteltelenséget eláruló tekintettel néz szemébe, de mikor megérti annak a csillogó tekintetnek minden őszinte üdvösségét, igazi megkönnyebbülést tolmácsoló sóhaj szakad föl kebléből s csak annyit mond: Hiszek neked drága kis feleségem, adja a jó Isten, hogy úgy legyen!...

A tavasz elmúlt... A nyár érettzöld lombjai is sárga, vöröses színt kezdtek öltetni... A ház mellett, a tó partján elterülő nyárfák is hullatni kezdték fényes, rezgő leveleiket...

— Derült, szép holdvilágos est volt. Olyan, amilyenről a költők s a nóták regélnék. Ella elmerengve nézi a beteg természetet s azokat a gyorsan le-lefutó fényes csillagokat.

— Vajjon igaz-e, hogy minden csillag egy-egy emberélet?... Ott az én csillagom

... Hogy reszket, milyen halvány s mintha minden pillanatban le akarna hullni az égről!...

Eh, milyen bohó teremtség vagyok! Nem, nem hullhat le az én csillagom!

Mig a kis gyerekasszony, lázongó szívét titkos, néma fájdalom járja át — künn az előszobában megszólal a zene.

— Mi ez, miért van ez? — Igen, ma névnapom van! Milyen figyelmes az én kis férjem!

Borongó gondolatait elűzik azok a csintalan, egymást követő magyar dalok. Repeső szívvvel dudolja ő is mindegyiket. Most megszűnnek e dévaj, vig dalok s jönnek a szomorúak, azok az édes-bus, szerelemről, boldogságról regélő dalok: az ő nótái! — S aztán, aztán:

„Megtöltöttem a szívemnek“...

Hej, régen nem hallotta, régen nem játszotta ő ezt s a cigány csak huzza egyszer, kétszer, háromszor... Reszket a hur, sir a nóta... zokog a bánatos szép asszony...

Keskeny arca kipirul, sötét szeme szokatlan, vészjósló lánggal ég, keble gyorsan

tott meg a zombori takarékpénztár igazgatójává 5 évre újra az eddigi igazgató dr. Falcione Nándor és aligazgatóvá idb. Heindhofer Róbert. — Dr. Falcione Nándor személye, lelkiismeretessége és szaktudása biztos garancia arra, hogy a zombori takarékpénztár a jövőben is méltó marad híréhez s ahhoz a különös bizalomhoz, melyben úgy a pénzügyi körök, mint a nagyközönség részéről állandóan részesült.

A közgyűlésen szóba került idb. Janovich Gyula felszólalása folytán az intézet most már szűknek bizonyult helyiségeinek kibővítése és átalakítása, ami a legközelebbi jövőben meg fog történni.

H i r e k.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Gász János kassai kir. javítóintézeti tiszti írmokot a zombori kir. járásbíróhoz írnokká nevezte ki.

Bőjtölés aluli felmentvény. Gyertyaszentelő Boldog Asszony ünnepén, február hó 2-án, mely az idei évben péntekre esik, dr. Városey Gyula kalocsai érsek ur egyházmegyéje kath. híveit felmentette a bőjtölés kötelezettsége alul és megengedte, hogy azon napon huseledelekkel táplálkozhassanak.

A bajmoki plébánia átadása. Kuluncsits Miklós elhalálása folytán a bajmoki plébániát folyó hó 29-én adták át az érseki hatóság által kinevezett Vidákovits adminisztrátornak.

Hetvenedik születésnap. Lélek-emelő ünnepséget ült az apatini Fernbach-család f. hó 28-án Zomborban azon alkalomból, hogy ez idő szerint való feje özv. apatini idősb Fernbach Bálintné 70-ik születésnapját érte meg. A népes család összes tagjai egybesereglettek az ünnepségre. D. e. az unokák: ifj. Pilaszánovits Józsi, Flatt Karola és Bözsi, Fernbach Dóra és Mártha, valamint Fernbach Laci köszöntötték fel a nagymamát s utánuk Fernbach Erzsébet roglaticai birtokos a család nevében albummal lepté meg, melyben a család összes tagjainak arcképe volt egybeállítva. — Este Fernbach Antalné fényes estélyt rendezett a tiszteletére, melyen a család tagjain kívül aranyifjúságunkból is sokan voltak hivatalosak hódolni Terpsichore istenasszonynak. Az estélyen a lakoma ételrendje a következő volt:

Lazac sauce remoularde-dal.
Fogas tartármártással.
Houmard. — Imbiss.
Fogoly- és nyulpástétom.
Rák-mayonnaise. — Prágai sonka.
Wellington filet.
Angol és töltött bélszín körözve.
Malac. — Olasz saláta.
Pulyka és kappan. — Fejes saláta.
Gyöngytyuk rostos. — Compot.
Torták. — Kugler.
Parfait. — Crème. — Fagyalt.
Sajt. — Gyümölcs.
Mocca. — Liqueur.
Calvet st. Julien vörös.
Burgundi fehér. — Leányka.
Karlócai úrmös.
Mumm extra dry. — Cliquot doux.

A Zombori Takarékpénztár adományai.

A Zombori Takarékpénztár 1905. évi jövedelméből jótékony és közhasznú célokra a következő összegeket szavazta meg: a zombori magyar jótékony nőegyletnek szegény iskolás gyermekek felruházására 400 K, a zombori szerb jótékony nőegyletnek hason célra 300 K, a zombori izraelita jótékony nőegyletnek hason célra 200 K, a zombori felső kereskedelmi iskola szertárának gyarapítására 200 K, ugyanennek tanulói tanulmány utjának költségeire 200 K, a zombori állami főgimnázium négy szegénysorsu, jó magaviseletű és jó előmenetelű tanulójának egyenként 50 koronával leendő segélyezésére 200 K, a zombori felsővárosi óvoda egyesületnek 100 K, a zombori polgári kaszinó egyleti dalárdának 200 K, a zombori iparos dalárdának 100 K, a zombori zeneakadémiai alpnak 200 K, a Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulatnak adományképp 100 K, a zombori szabad liceum egyesületnek adományképp 200 K, a zombori önkéntes tűzoltó egyesületnek megsérült tűzoltók segélyezésére 100 K, a zombori érseki árvaházból kilépő árvák felruházására 200 K, a zombori napközi otthon egyesületnek 100 K, a zombori első betegsegélyező és temetkezési egyletnek 100 K, az évközben előforduló kisebb jótékonycélu adományokra 300 K.

Uj doktor. Folyó hó 27-én avatták doktorra a kolozsvári tudományegyetemen Patek A. Béla szabadkai ügyvédjelöltet, ki városunkban pár hónapig mint hírlapíró működött.

A habok sugnak-bugnak egy eltemetett titkot s bánatosan csevegik egymásnak... A hold kitekint a felhők mögül s szelid, ezüstös sugárral világítja be azt a lány korporsót...

Csend van mindenütt... Egy-egy haladokló, sárga levél zizegve hull alá a tóba, talán szemfedőnek...

Az ablakokból pedig még most is ide hallatszlik a zene. Ella másik nótáját huzza a cigány: Lehullott a rezgő nyárfa ezüstszínű levele... Közbe-közbe Géza érces bariton hangja hallatszlik, ki mit sem sejtve, mosolygó ajakkal énekel az ő kis feleségének...

S a gyenge szellő mintha erősebben hajtana a tó felé az utolsó hangokat:

Isten veled édes,
Isten hozzád kedves!
Együtt élünk nem lehet...

Fönn a végtelenség káprázatos honában pedig reszket, reszket az a halvány csillag s aztán — lehull...

Dr. Radványné Ruttkay Emma.

emelkedik s vadul, fájdalomtól eltorzult arccal kiáltja: ne ezt, ne ezt huzzátok! Hiszen én feledni akarok s mikor már azt hittem, mindent elfelejték: újra, újra fáj idebenn!

Szavait nem hallja senki. Körültekint... Eleinte maga sem tudja, hogy miért? Nem volt senki körülötte, nem volt, aki visszatartsa s valami úgy vonszolta kifelé... Ki e szabákból, ki e nyomasztó légkörből a szabadba!...

Gyors léptekkel megy tova a kert puha zöld pázsitján s megáll a tó partján; tovább nem mehet.

Nézi, nézi azokat a hullámzó habokat... Megborzad. De mintha a démonok ezrei sugnák ördögi kacajjal fülebe:

— Tovább, tovább, ne állj meg! E földön úgy sincs boldogság; hiába üzöd, hiába keresed!

— Igen, megyek, mennem kell; nem lehet másképp!...

Mindennapi história, romantikus, de igaz történet, egyszerű leírással...

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1906. évi január hó 30-án (kedden) délelőtt 11 órakor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyedüli tárgya a városi tanács előterjesztése a sztapári járásföldből az árva- és szeretetház céljaira az állam által megveendő ingatlan vételárának megállapítása tárgyában.

Az érseki székfoglaló alkalomával a főszékesegyházi énekkarnak főpásztorunk 600 koronát adományozott.

Réthy Laura a Szabad Lyceumban. A zombori Szabad Lyceum Egyesület a pénteki fényes siker folytán megnyerte Réthy Laurát, hogy erdélyi hangverseny körutja és kolozsvári vendégszereplése után visszajön Zomborba és a Szabad Lyceumnak énekel. Műsora a következő lesz: 1. Gounod: Fauszt, Ékszerária. 2. Tauber: Madárdal. 3. Ardit: L'incontro. 4. Dankó: Magyar népdalok.

Sulyos baleset érte Zsulyevits Ernőt, a felső kereskedelmi iskola érdemes és köztisztelőben álló igazgatóját. Folyó hó 27-én este felé az iskolába menet az árvaháznak Kistemplom-utca felőli részén, a sikos gyalogjárón elcsuszott s ballábának alsó szár-csontját eltörte. A sulyos sérülést szenvedett igazgatót kocsin szállították haza. Az eset városszerte nagy részvétet keltett. Nem mulaszthatjuk el ez alkalomból is a rendőrség figyelmébe ajánlani, hogy — leginkább a belvárosban — egyes házak előtt még most sem takarították el az aszfaltjáróról a rátaposott s szinte jéggé fagyott havat, pedig nem csak hirdetémenyek útján, hanem élőszóval is figyelmeztették rá a polgárságot. Az árvaház előtt — az iskolás gyermekek mindennapi útján! — csak a szerencsétlenség után, késő este fogtak hozzá a bűnös mulasztás pótlásához.

Nyilvános köszönet. A zombori felsővárosi óvóegyesület f. hó 26-án a zombori színházban tartott hangversenye alkalmából elodázhatatlan kedves kötelességemnek tartom az egyesület nevében hálás köszönetemet kifejezni a szives közreműködőknek, ugymint: Jovánovits Leona és Strasser Margit kisasszonyoknak, Blumenthal Károly, Csavojác János, Kárpáthy Sándor, Krudy Géza, dr. Németh Artur, Tomesányi Aladár, Tunner Nándor, dr. Zátonyi Dezső uraknak, a zombori polgári kaszinó dalárdának a zongora szives átengedéseért, továbbá a felülfizetésekért a következő adományozóknak, ugymint: dr. Alföldy Gedeonné, dr. Bruck Arminné, dr. Scheer Arminné, Szilágyi Mórné, Wámoscher Áronné 10—10 kor., Schlieszer Lázárné, dr. Spitzer Mórné, Zombori izr. férdfalárda 2—2 kor., Freund Samuné 1 kor., — végül Zombor sz. kir. város tekintetes tanácsának a színház díjtalan átengedéseért. Zombor, 1906. január 28. Dr. Bruck Arminné, a zombori felsővárosi óvóegyesület elnöke.

Teljes holdfogyatkozás. Február 9-én, pénteken lesz Európában az idén az első holdfogyatkozás, melyet földrészünk nyugati felének lakói észlelhetnek. Magyarországon a holdfogyatkozás csak részleges lesz. A természeti tünemény elé különösen a tudós világ nagy érdeklődéssel tekint, mert a fogyatkozás alkalmával a „Linne” nevű holdkráter akarják a csillagászok szorosabb vizsgálat tárgyává tenni.

Fölülfizetés. A Napközi Otthon 20-án tartott teaestélye alkalmából Falcione Lajos 8 koronát fölülfizetett.

Névmagyarosítás. Sarffenberger Lajos bajai fűszerkereskedő úgy a saját, valamint négy kiskoru gyermekének vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel Karácsonyi-ra változtatta.

Táncvigalom. A gombosi magyar polgári olvasóköri január hó 31-én saját helyiségében Gomboson felállítandó Kossuth Lajos szobor javára halvaesorával egybekötött táncvigalmat rendez.

Turja új jegyzője. Turján pénteken, e hó 26-án volt a jegyzőválasztás. A választási közgyűlést dr. Balaton Gyula főszolgabíró vezette, amelyen Ivanits Szvetozár eddigi helyettesjegyzőt választották meg. A megválasztott jegyző azonnal letette az esküt.

Táncmulatság. A veprődi „Magyar Népkör” e hó 24-én rendkívül jól sikerült táncvigalmat rendezett, a melyen az intelligencia is kellő számban volt képviselve. Ez a maroknyi elszigetelt magyar nép, úgy apraja mint nagya megmutatta, mily kedvesen és kedélyesen tud mulatni. Az intelligencia az egyszerű polgárokkal vegyest a legszebb egyetértéssel, a legjobb kedvvel kivilágoskiviradtig mulatott. A rendezők leleményessége ügyes és tréfás tombolajátékkal szolgált a szünórákban fölvidítoul. Mégis csak igaz az, bármily elszigeteltség közepett is a magyar vér nem válik vízzé.

Kivándorlás a délvidékről. A kormány most teszi közzé a kivándorlásról szóló kimutatásokat. E kimutatás szerint feltűnő sokan vándorolnak ki a felvidékről. Még elszomorítóbbak az adatok, melyek Torontál, Bács, Temes és Aradmegyék kivándorlásairól számolnak be. Megyénkből két és fél hónap alatt 5930 és Torontálból 5746 egyén vándorolt Amerikába, míg Temesmegyéből és Aradmegyé német és magyarajku lakos ágából 3938 ember költözött el részint Posenbe, részint pedig Amerikába... meggazdagodni, ahogy ők maguk mondták.

Gondnokság. A szabadkai kir. törvénytészék Takács György jánoshalmi lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Elégett kisgyerek. Borzalmas tűzhálának esett áldozatul — mint Ujvidékről értesülünk — Tóth Istvánné kis leánykája. Az anya hazuról eltávozott és kis leányát örízetlenül otthon hagyta. A kis leány a kályhánál játszadozott. A kályhából kipattant szikra meggyújtotta a kis leány ruháját, mely lángot fogott és a kis leánykát teljesen elhamvasztotta. Amikor Tóth Istvánné hazajött, borzalmas kép tárult eléje: kis leányának elhamvadt holttestét találta a kályha mellett elterülve. A gyorsan előhívott orvos már csak a halált konstatálhatta. A rendőrség megindította a vizsgálatot, amely kiderítette, hogy az anyát gondatlanság nem terheli.

Öngyilkos cselédleány. Schuber Rezső ujvidéki háztulajdonosnál volt Mészáros Julis cselédként alkalmazva. A mult héten a lefekvés előtt kinyitotta a légszeszesapot és reggelre — miután többszöri hívásra nem jelentkezett és az ajtót kinyitották — Mészáros Julist ágyában halva találták meg. Az előhívott orvos gázmérgezést konstatált.

A meghallgatott kívánság. Ha nem emberéletről volna szó, szinte komikus lenne az a kis történet, ami a napokban történt egy nagyváradai cigánnyal. Végner Mihály a cigány neve, aki már többször volt büntetve lopásért. Szerdán gyanusan eltűnt sertések ügyében került be a rendőrségre. Itt természetesen apróra kikérdezték a meggyanusított cigányt, aki végre egészen felháborodva kiáltott föl:

— Az isten szele csapjon meg engem még ma, ha tudok azokról a disznókról.

S miután tényleg nem volt semmiféle bizonyíték, hazaeresztették Végner. Alig lépett be azonban a szobába a cigány, hirtelen eszméletlenül összerogyott. Az előhívott orvos megállapította, hogy a cigányt szél érte. Másnapra meg is halt a cigány. Felesége sirva ment fel a rendőrségre s ott elpanaszolta, hogy férje meghalt és meggyanusította az egyik rendőrt, hogy az ő „vallatása folytán” került a férje a másvilágra. A rendőr azonban felvilágosította az asszonyt:

— Nem azért halt meg az urad, mert vallattuk. Hanem azért, mert megesküdött, hogy az isten szele csapja meg, ha része van a sertéslopásban. Aztán mire hazaért, meghallgatta az isten a kívánságát.

Az asszony egészen megdöbbent a felvilágosítástól. Azután megcsóválta a fejét és így szólt:

— Pedig inkább leülte volna azért a két malacért azt a kilenc hónapot!

A méterrendszer Amerikában. Tudvalevő, hogy Angliában és az Egyesült-Államokban még mindig nincs bevezetve a méterrendszer. Amerika azonban mégis modernebb mint Anglia, mert a yankee legalább a valutánál vezette be a tizedesrendszert. Ez a rendszer igen megnehezíti a számítás, pedig igen gyakran kell átszámítani az amerikai és angol súly- és hosszímértéket méterekre. Igen jól tudják ezt az angolok és az amerikaiak is s erősen sürgetik a méterrendszerre való áttérést. Csakhogy az angolok igen maradiak e tekintetben s azonkívül fáznak a nehézségektől és az elkerülhetetlen bonyodalmaktól, melyekkel a reform jár. Az amerikaiak már inkább hajlandók elfogadni a méterrendszert. Pénzszámításuk már a tizedes alapon áll s most a régi súly- és hosszímértékek kiküszöbölésére indítottak mozgalmat. Előkelő amerikai kereskedők és bankárok esatlakoztak a mozgalomhoz, melyet az amerikai sajtó is nagy erélyvel támogat. Nemcsak Európában, de már Dél-Amerikában s az Egyesült-Államokkal szomszédos Mexikóban is a méterrendszer van behozva. Nem lehetetlen, hogy a megindult mozgalomnak meglesz a kívánt sikere, aminek az egész világ közigazdasága csak az előnyét látná.

A mezőőr tartása. A közigazgatási bíróság a következő elvi jelentőségű határozatot hozta: Az a 100 hold, mely a külön mezőőr tartására a jogot megadja, több szomszédos községben is feketik, tehát több község határában fekvő birtok őrzésére egy és ugyanazon ör alkalmazható. A külön mezőőr tartására csupán akkor szolgált okot a közös mezőőr költségeihez való hozzájárulás kötelezettségének megállapítására, ha az előjáróság az illető birtokost e részben nyilatkozatra felhívta, míg ellenben, ha ilyen felhívás nem történt s a birtokos törvényes joga alapján külön felesketett mezőört az illető év április végéig tényleg alkalmazott, — egyedül a külön mezőőr bejelentésének elmulasztása a közös mezőőr költségeihez való hozzájárulási kötelezettséget még nem vonja maga után.

A törökök és a szőlőnedv. Mohamed ugyan szigorúan tiltja az igazhívőnek a szőlőlé élvezetét, de a jámbor mohamedánok mégsem hagyják elvenni a drága cseppeket s különféle életféléknek dolgozzák fel, miután az irás ugyis csak a kiforrott bor élvezetét tiltja. A mustból készítik az ugynevezett basduk-ot és a kesme-t. A mustot addig párolják, míg szörp lesz belőle s akkor liszt és keményítő keverékkel pépes tészta-neművé gyurják, amelyet azután napon szárítanak. A kesmé-hez még ezenfelül kukoricadarút is kevernek, ami még edesebbé teszi. Az örmények sujuk vagy rojik néven ismerik a csemegét, csakhogy ők diót is kevernek a szörp közé. Ezek nagyon kedvelt csemegéi a mohamedánoknak s utazásaik alkalmával sohasem hiányzik utikészletükből a szőlőléből készült csemegé.

Az Amatőr. Külső köntösében megváltozva, belső tartalmában megszépülve jelent meg Az Amatőr III. évfolyamának első száma. Ezuttal már, mint a Magyar Amatőrök Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye. A vezércikk dr. Kossuthányi Tamás elnöki megnyitó beszéde; Révész Zoltán, Láng Andor, Fejér Imre és dr. Kohlman Artur szerkesztő cikkei, a Tóth Béla „Tunizsi koldusasszony” című művészi felvételéről készült műmelléklet, valamint számos jeles hazai és külföldi művészműtör képe adja még e füzetnek is gazdag és változatos tartalmát. A nyomdai kivitel a „Patria” r. t. kiváló műértelmét dicséri. Az Amatőr előfizetési ára negyedévre 3 korona 50 fillér. Kiadóhivatala Budapesten, VII., Király-utca 89. sz. alatt van.

Hungária-fürdő (Zombor, Basa-utca 1. sz. a gimnázium főbejáratával szemben) mindennap reggeli 6 órától kezdve esti 6 óráig a nagyközönség rendelkezésére áll. Urak részére mindennap délig, kedden csak délelőtt 9 óráig, kedden és szombaton délután; — hölgyek részére hétfő, szerda és péntek délután, valamint kedden-d. e. 10 órától délig; diákok részére kedden délután. Gözfürdő-

jegy 1 kor., kádfürdőjegy 1 kor. 20 fillér, diákjegy 40 fillér, mely utóbbi csakis kedden délután vehető igénybe. Telefon a fürdőben.

„Antidol” a legjobb gyógyszer fejfájás, ideges fejfájás és nátha ellen, a szert nem kell bevenni, néhány csepp a tenyéren eldörzsölve s használati utasítás szerint be-
lélegezve, azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja s mindenki csak jót mond róla. Kérdezze ismerőseit: hogy használta-e már az „Antidol”-t? amely nagyszerű hatásáért aranyéremmel lett kitüntetve. Egy üvegecske ára 1 kor. 20 fil. és 35-ször felhasználhatja el vele fejfájását. Kapható Zomborban: Tarczay István és Temesváry József gyógyszerésztáráiban. 20—12

Hangverseny.

A zombori felsővárosi óvoda javára pénteken, e hó 26-án rendezett hangverseny sokáig emlékezetes marad közönségünk előtt. A sikerből az oroszlanrész a vendégszereplő művésznőt, Réthy Laurát illeti, kit a zombori műkedvelők legjelesebbjei támogattak.

Réthy Laura művésznő énekét közönségünk feszült figyelemmel hallgatta és az egyes énekszámok után fel-felujuló tapsviharral adott tetszésének kifejezést. A felsőbb regiszterekben hangja fátyolozott, amit bizonyára a Verdi Troubadourjából énekelt Leonora-ária nehézségeinek, de főként partnere vontatott és gyakorlatlan kíséretének tudhatunk be. Közép és mély hangjai tömörek, tisztán csengők voltak. A kiváló művésznő művészetének értékéből azért mit sem akarunk levonni. A közönség sajnosan tapasztalhatta, hogy a művésznő a legnagyobb zavarral küzdött a kíséret gyakorlatlansága miatt. Ennek tudható be aztán az, hogy magyar népdalainak kíséretét már Sipos Ferkó bandájának tagjait vette igénybe. A rendezőség a művésznőt gyönyörű csokorral és egy óriási babékoszorúval lepte meg.

Makai Szerenád című magánjelenetét Strasser Margit kisasszony adta elő. Bájos jelenség volt. A közönség zajos tapsal, a rendezőség pedig egy csinos csokorral kedveskedett neki.

A Hipnozisz című vig kettős jelenetben Jovánovits Leona kisasszony és dr. Zátonyi Dezső arattak fényes sikert. Jovánovits kisasszony pajzán és elbájolon kedves játékkal elragadta a közönséget. A kettős befejeztével óriási taps hagzott fel, úgy hogy a két szereplőnek számtalanszor meg kellett jelennie a lámpák előtt.

Mint már mult számunkban is jeleztük, a rendezőség a programmon változtatott, a mennyiben Mendelssohn egyik legbájosabb quartettjét az első számmal felcserélte. Csavojác János hegedűművész vezetésével adták elő: Kárpáthy Sándor második hegedűn, Krudy Géza brácsán és dr. Németh Arthur kishögön. Ugyanaz a quartett volt ez, amelyet az elmult vasárnap a szabad Lyceum előadásán mutattak be, ugyanazok a szereplők. Akik hallották a leheletszerű finomsággal előadott bevezető részt követő közép dallamos motívumokat, az izmos, hangulatos Prettiót és gyönyörködtek művészeink játékában, meg lehetnek győződve, hogy a szabad liceumbeli előadásról egyik helybeli lapban megjelent kritika nem volt egyéb, mint rosszakaratu rágalom, egy mellőzött tehetség agyréme. Közönségünk tapsal jutalmazta derék művészeinket. Hisszük, hogy előadásaikban még számtalanszor lesz alkalmunk gyönyörködni.

A műsor utolsó száma Gaál Ferenc orosz dalai voltak. Csavojác János hegedű-

művész hegedű- és dr. Németh Arthur cellószólói általános hatást keltettek. A hálás közönség minden áron ráadást akart kérészkölni, de műkedvelőink erre nem voltak kaphatók.

Közgazdaság.

Az eperpálinkafőzés káros hatása selyemtenyésztésünkre.

Kétségtelen, hogy az eperpálinkafőzés immár főbenjáró hátrányt gyakorol a selyemtenyésztés fontos intenciójára. Eleinte csak szörványosan lépett fel ez a szokás, jelenleg azonban már különösen Bács megye német és szláv községeiben valóban megrögzött uzussá testesült. A hátrány nehezebb oldalát még az a kedvezőtlen körülmény is növeli, hogy legtöbbször éppen oly községekben van ez a pálinkafőzés legnagyobb mérvben bevezetve, hol a lakosság számosabb lélekszáma folytán a legtöbb tenyésztőt volna lehetséges elérni. Évről-évre horribilis számok állanak tanuságul a főfelügyelőségek statisztikájában, hogy emiatt oly községekben az utolsó 5 év alatt községenként százakkal, országosan ezekben apadt a tenyésztők száma.

Bár ezzel szemben konstatalható az is, hogy az országos termelési eredmény azért nem hanyatlik, sőt mindinkább növekszik, mert míg egyrészt imitt az ismert okoknál fogva a tenyésztők száma az apadás látszatát tünteti elő, addig amottan másrészt az újabb tenyésztők szervezése által a szaporodás áll be. Mind e mellett azonban arról van szó, hogy a fejlődés és kiterjedésnek háttára az eperpálinkafőzéssel korlátozva van az által, ha községenként e miatt 4—500 tenyésztő létszáma éveken át 40—50-re lepad. Ilyetén, amikor más helyeken bár növekszik is a létszám, de oly helyeken apad — a fejlődés haladási aránya hátrányokkal küzdve mindinkább lassabban növekedhet.

Az országos selyemtenyésztési felügyelőség a maga hatáskörében okkal-móddal propagandaszerűen évek óta mindent elkövet, hogy a tenyésztőket ezen a tenyésztésre káros befolyással való szokástól eltántorítsa és helyette inkább a tenyésztés üdvösebb s hasznosabb munkájára bírja.

Am de a mai nehéz körülmények között nem lehet mindent propagandával elérni. Szükséges, hogy e mellett a bajt képező hiba előbb orvosoltassék. Vagyis az eperpálinkafőzés előbb lehetetlenné tétessék s amidőn a lakosság átlátja, hogy ez a mód elmúlt, önkénytelenül is meg fog barátokozni a másik sokkal hasznosabb móddal: a szederfának selyemtenyésztésre való kihasználásával.

E bajt megszüntetendő a községek intézkednek is valamit, csak hogy bizony igen sok községnek ez iránti tevékenységében nincsen meg a kellő erélyesség. Ebből kifolyólag aztán az országos felügyelőség nem érheti el kívánt célját a bajok megszüntetése körül éppen egyes községek gyér támogatása miatt.

Az 1894. évi XII. t. c. 95. §-ának d) pontja világosan értelmezi, hogy a szederfát mint oly tényezőt védi, mely kizárólag csak selyemtenyésztés céljára szolgálhat, de egyébre nem. Tény azonban, hogy ez a selyemtenyésztést védő egyellen törvényes §. is immár ki van játszva, ha nem is direkte, de nyilvánvalóan indirekte módon.

Ez a közvetett kijátszása a lomb bitor-

lást sújtó törvénynek pedig akképen történik, hogy ily eperpálinkafőzést kedvelő községben jelentékeny az oly rosszakaratu tenyésztők száma, kik sohasem tudnak gubót produkálni. Ezek az úgynevezett „formális“ tenyésztők. Legtöbbször módosabb lakosok, kik a tenyésztésre nincsenek éppen rászorulva. Nehogy azonban a szegény rászorult tenyésztő háza előtt lévő szederfának lombját, leszedje, a forma látszatáért ő is tenyészt, csak hogy rendszerint nem gubóképes hernyót, hanem baromfi eledelt. Végig kinozza a hernyókat három vedlési tourán, hitványul táplálva és ápolva, szem előtt tartván csupán azt, hogy csak a negyedik vedlésig el ne hulljanak és amikor már a fejlődési idő előrehaladásával más rendes tenyésztő hernyói kötnek, akkor az ő hitvány, fejletlen hernyói ahelyett életképességük fogytán a baromfiaknak jutnak eledelül. Fő az, hogy az ilyen rosszakaratu tenyésztő szederfái lombosítottul, éppen megmaradnak s ez által a pálinkafőzés céljára őrzött szedergyümölcs háborítlanul megérhetett. Az ily tenyésztő aztán kevésbé számol azzal, hogy ezen ildomtalan cselekedetével először közvetlenül az intézetet károsította meg az elpocsékolat petemaggal, másodsor pedig hogy számtalan tenyésztésre érdemes és rászorult szegény tenyésztőt fosztott meg indirekte módon a lombosított szederfától.

Átlátva eme helytelenségeket és következtetést vonva az ebből kifolyható hátrányokra, morális kötelessége volna az illetékes közigazgatási hatóságoknak szigorú intézkedéssel az 1894. évi XII. t. c. 95. §-a alapján az indirekte módon elkövetett törvénykijátszás leleplezésével a szederfát kizárólagos selyemtenyésztési rendeltetésének biztosítani.

Avagy talán az eddigelé tapasztalt laza intézkedések a látszat ama felfogását igyekeznek megerősíteni, hogy bizonyos finánciális szempontba ütköznék az eperpálinkafőzés beszüntetése? Hozzát, hogy ez által az állam elesné némi jövedéki forrástól és talán ezen körülmény volna oka annak, hogy a megszüntetésre irányuló intézkedések határozottsága habozásra talál? . . .

No, ha ez így állana, akkor méltán kimondhatjuk, hogy: egy rókáról két bört lehuzni nem lehet. Valamint azt sem lehet, hogy a szederfa kettős rendeltetésnek feleljen meg. Nem pedig különösen akkor, mikor az egyik kevésbé fontos rendeltetésnek kihasználása homlokegyenest megkárosítását idézi elő a másik nálánál sokkal fontosabb rendeltetésnek. Az államnak még finánciális szempontból való érdekeire sem szabad szem elől tévesztenie azt, hogy az a kevés jövedelem, mit az eperpálinkafőzés biztosít, közel sincs arányban azon óriási mérvben bekövetkező károkkal, mit ily módon a selyemtenyésztés akadályoztatása esetén a nemzet szegénységének milliói szenvedhetnek. A szegény nép millióinak javát kell első sorban latba vetni és e mellett az eperpálinkafőzés kevésbé sem teszi szükségessé azt az áldozatot, hogy ezáltal egy nagy kaliberű nemzetgazdasági kultivációnk fejlődése derekán kockáztatva legyen.

Mellőzni kell tehát ezen jelentéktelen jövedelmet s ezzel inkább elősegíteni a selyemtenyésztés szépen virágzó fejlődését. Mert hogy ha bár eddig a hazai selyemtenyésztés erkölcsi haszon mellett a fejlődéssel járó folytonos beruházások miatt anyagi hasznot

nem is hozhatott az államnak, de hozott a nemzet szegénységének és nincs kizárva, hogy később a beruházások csökkenésével az államnak is sokkal tekintélyesebb hasznot hoz, mint ma az eperpálinkafőzés számot sem tevő csekély jövedéke.

Minden a fejlődés kiterjedhetésének sikerétől függ. A siker fő alapja pedig a selyemtenyésztés kellő és okszerű kihasználása. Kivánatos tehát, hogy első sorban ne legyünk elbizakodva, miszerint mi nem vagyunk úgy ráutalva a selyemtenyésztés kellő kihasználására mint például Olaszország. Még most nem, de később lehet, hogy igen. Mert hiszen sejtethetjük, hogy a magyar buza már kevésbé sem oly acélos és kiadó, mint valaha. A kihasznált föld immár nagyobb pihenést kíván, mutatja ezt a fogyatkozó buzaszem.

Ezért jöhet még ideje annak, hogy a föld rögehez kötött egyoldalú gazdálkodás nem lesz elégséges. És ekkor fog majd jól jönni, ha egy más alapon élő gazdálkodáshoz is folyamodhatunk. Akkor fogja majd az addiglanig teljesen kifejtett selyemtenyésztés a közigazgatás országos becsét szembe tüntetni gazdagnak-szegénynek egyaránt, valamint az államnak is. Mert csak az lehet igazán boldog állam, mely több oldalú gazdálkodás kultiválásával rendelkezhet.

Komolyan elbírálandó tehát, hogy tulajdonképpen mi is az a selyemtenyésztés és nagy nemzeti gazdasági jövőnk életében mire van hivatva. Tegyen meg tehát mindent az állam közvetve is üttörő miniszteri meghatalmazottjának céljai érdekében, hogy addig is, míg idők múltán az állam közvetlen nem rendelkezhet a selyemtenyésztés felett, a megkezdett nagy munka teljes kifejlődését érhesse el.

A helyzet momentumában pedig többek között a legszükségesebb tenni való az, hogy a közteterekre ültetett szederfáról az eperpálinkafőzés törvényileg eltiltassék. A dolog sürgősségénél fogva azonban addig is, míg a törvény meghozatnék, kivánatos volna, hogy legközelebb egy sürgős miniszteri rendelet intézkedjék a szederfa kizárólagos selyemtenyésztésre való rendeltetéséről.

Király Béla.

Széna, szalma, takarmány.

(Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában csekély behozatal és jó kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.50—3.00, muhar 3.30, alomszalma 1.60, zsupszalma 1.75, szecska 2.20 kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2.80—3.00, préselt szalma 1.40—1.60 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaneműek: zab 7.40—7.65, tengeri 7.10, rozs 6.70, árpa 7.00 kor. 50 kilónként.

Szerkesztői üzenetek.

P. F. Szives értesítésért köszönet. Kéressen fel többször is bennünket. Van ott anyag. Üdvözet.

D. J. Szabadka, Budapest Borz utca 9. sz.

K. M. Bezdán. Zs. J. ügyvéd fogadását elvesztette, amennyiben M. J. tényleg Magyarországon, Apatinban született, ahol edesatyja hangszerkészítő volt.

HIRDETÉSEK.**Eladó házak.**

Néh. HUSVÉTH KÁROLY hagyatékához tartozó bajai-ut 22. és csendes-utca 4. számú házak **szabad kézből eladók.**

Bővebb értesítés HUSVÉTH ISTVÁN háztulajdonosnál nyerhető. *—1

Szőlőbirtokosok figyelmébe.

Ajánljuk igen szép egyenes és vastag hasított **tölgyfa-szólókaróinkat** 5 és 6 láb hosszban minden mennyiségben és a legolcsóbb árak mellett.

Ugyszintén **sürgönyoszlopainkat** 7 és 8 méter hosszúságban komlótermelés és más célokra.

Ernst János és Roth
10—7 **fanagykereskedők Ujvidéken.**

Hirdetmény.

Az Ómoravicai Közgazdasági Bank részvénytársaság alapító bizottsága a részvény aláírókat az **1906. február hó 4-én délelőtt 10 órakor** Ómoravicán a bács-ómoravicai takarékpénztár részvénytársaság helyiségében tartandó

alakuló közgyűlésre

tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat :

1. Az alaptőkének kellő aláírás és befizetés általi biztosításáról meggyőződést szerezni.
2. Az alapszabályokat megállapítani.
3. A társaság megalakulása iránt határozni.
4. Az alapítóknak a kereskedelmi törvény 152. §-ában meghatározott felelőssége iránt intézkedni.
5. A választmányt megválasztani.
6. Esetleges indítványok felett határozni.

Kelt Ómoravicán, 1906. évi január hó 27-én.

Az Ómoravicai Közgazdasági Bank alapító bizottsága.

Sztanisicsi Takarékpénztár Órszállás.

Órszállás, 1906. január 15-én.

A Sztanisicsi Takarékpénztár **jelzálogkölcsonői után** a mai naptól kezdve a feltételeket a következőkben állapította meg:

13 éves kölcsön évi annuitása	11. — %
15	9.70 %
20	8.25 %
25	7.25 %
30	6.65 %
40	6. — %
50	5.60 %

mely évi járulékokban a kamatokon kívül a tőketörlesztési hányad is bennfoglaltatik.

Kamatkozó kölcsönök is engedélyeztetnek egyenletes évi törlesztés mellett 5—20 évi időtartamra 5¼—5½% kamat mellett.

A leszámolási árfolyam a mindenkorai pénzvisszonyokhoz mérten a legkedvezőbbben állapítatik meg; ezidőszerint 98—98½%.

Felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál s levélbeli kérésre azonnal válaszol

3—3

a Sztanisicsi Takarékpénztár.**KIADÓ LAKÁS.**

Apatini-ut 37. számú sarokház 5 szoba és mellékhelyiségeivel folyó évi május hó 1-től kiadó.

BŐVEBBET

SCHLACHTER JÓZSEF

10—8 tulajdonosnál.

Meghívó.

Az 1898: XXIII. t. c. alapján alakult Orsz. Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó Zombori Ipari Hitel- és Árucarnok-Szövetkezet **1906. évi február hó 11-én délelőtt 10 órakor** a városi felső kereskedelmi iskola tanácstermében

rendes közgyűlést

tart, melyre a szövetségi tagokat ezenel tisztelettel meghívjuk.

Napirend :

1. A múlt évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. A zárószámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. A mérleg megállapítása.
4. A tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság 6 tagjának megválasztása.
6. A felügyelő-bizottság 1 tagjának megválasztása.
7. Netáni indítványok.

Amennyiben a tagok az alapszabályokban előírt számban nem jelennek meg, a közgyűlést a fentjelölt helyen február hó 18-án d. e. 10 órakor tartjuk meg.

Az igazgatóság.

Meghívó.

A „Zsablyai első takarékpénztár részvénytársaság“ Zsablyán **1906. évi február hó 11-én délután 3 órakor** a Korona-szálló nagytermében tartandó

első rendes évi közgyűlésére

az intézet részvényesei tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat :

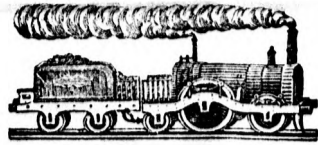
1. Közgyűlési jegyző és két közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő részvényes kiküldése.
2. Az igazgatóság jelentése az 1905. évi eredményről.
3. A felügyelőbizottság jelentése.
4. A mérleg megállapítása, a tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megadása.
5. Három rendes felügyelőbizottsági tag és két póttag megválasztása az 1906 ik üzletévre.

Zsablyán, 1906. január 26-án.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból. 21. §. A közgyűlésen szavazatképes minden részvényes, ha a közgyűlés kihirdetését illetve egybehívását megelőző év december 31-ig a társaság részvénykönyvében saját nevére írott részvénytel bír és az ilykép saját nevére szóló részvény a hozzátartozó szelvényivel legkésőbb 2 nappal a közgyűlés előtt az intézőnél letéteményezték.

Mely független zombori urinő, özvegy vagy leány volna hajlandó a **legszigorubb titoktartás mellett** szórakozás céljából egy középkorú igazi uriemberrel **érdeknélküli** komoly ismeretséget kötni? Az irjon „Bohém“ jelige alatt Zombor **postrestante. Szigoru diszkrécio biztosittatik.**

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1905. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza			
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.	
7.00	7.15			3.20	10.10	ind. BUDAPEST k. p. u.	érk.	5.45	9.50	1.00	6.55			10.00	
10.15	12.37		1.55	6.36	4.22	érk. SZABADKA	ind.	11.50	5.05	9.51	1.52			6.37	
	1.26	4.15		6.48	5.32	ind. SZABADKA	érk.	10.58	7.23	9.39	1.26	9.08			
	1.56	4.43		7.10	6.01	Csantavér		10.26	6.53		1.02	8.18			
	2.21	5.09		7.25	6.27	Bács-Topolya		10.02	6.31	9.07	12.41	7.31			
	2.47	5.36		7.42	7.05	Hegyes-Feketehegy		9.31	6.02		12.14				
	3.07	5.55		7.55	7.27	Verbász		9.06	5.37	8.39	11.57				
	3.28	6.17			7.46	O-Kér		8.41	5.13		11.39				
	3.45	6.34			8.13	Kiszács		8.21	4.54		11.21				
	4.06	6.55		8.37	8.34	érk. UJVIDÉK	ind.	7.46	4.57	7.56	11.00				

Oda				Baja—Ujvidék				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.
	4.00	7.12	1.15	ind. BAJA	érk.	9.15	3.23	6.50			
	4.11	7.22	1.25	Baja-szállásváros		9.08	3.15	6.42			
	4.25	7.35	1.38	Vaskut		8.53	2.59	6.26			
	4.51	8.00	2.01	Gara		8.32	2.37	6.00			
	5.09	8.17	2.16	Pigyica		8.17	2.17	5.35			
	5.37	8.45	2.39	Sztanisics		8.00	1.57	5.12			
	5.56	9.03	2.56	Gákova		7.36	1.28	4.40			
	6.15	9.22	3.14	Nenadies		7.15	1.08	4.16			
	6.25	9.32	3.23	érk. ZOMBOR (étk.)	ind.	7.05	1.25	4.05			
	6.51		3.51	ind. ZOMBOR (étk.)	érk.	6.20	11.20		7.00		
	6.57		3.57	Zombor-vásártér		6.13	11.13		6.52		
	7.07		4.07	Fernbach-szállás		6.04	11.04		6.41		
	7.16		4.16	Zsárkovác		5.56	10.56		6.32		
	7.30		4.30	Ó-Sztrapár		5.42	10.42		6.15		
	7.49		4.49	Bresztovác		5.27	10.28		5.51		
	8.10		5.12	Hódságh		5.02	10.02		5.21		
	8.35		5.37	Parabuty		4.43	9.45		4.43		
	8.49		5.51	Paraga		4.22	9.25		4.10		
	9.16		6.09	ind. GAJDOBRA	érk.	3.46	9.07		3.26		
	9.30		6.23	Bulkesz		3.32	8.55		3.11		
	9.45		6.38	Petrovác-Glozsán		3.21	8.44		2.59		
	10.10		7.03	Futtak		2.52	8.16		2.20		
	10.31		7.25	érk. UJVIDÉK	ind.	2.27	7.51		1.40		

Oda				Szabadka—Dálya				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
5.00	2.02	6.50	6.55	ind. SZABADKA	érk.	6.50	9.41	12.59	10.35		
5.25	2.26		7.25	Tavankut		6.17		12.37	10.09		
5.45	2.46	7.19	7.53	Bajmok		5.53	9.11	12.20	9.51		
6.16	3.17	7.41	8.32	Nemes-Militios		5.02	8.46	11.44	9.10		
6.30	3.31	7.53	8.50	érk. ZOMBOR	ind.	4.40	8.35	11.27	8.51		
7.28	4.00	8.13		Prigl-Szent-Iván			8.14	10.55	8.14		
7.42	4.18	8.23		Szóna			8.04	10.37	7.53		
7.54	4.24	8.33		érk. GOMBOS	ind.		7.55	10.25	7.40		
9.18	5.25	9.13		ind. ERDŐD	érk.		7.20	9.17	6.08		
9.30	5.37	9.23		érk. DÁLYA	ind.		7.09	9.05	5.50		

Oda				Szabadka—Ó-Becse				Vissza			
v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	
	4.40	1.32		ind. SZABADKA	érk.	8.34	5.25				
	5.08	2.00		Békova		8.07	4.58				
	6.19	3.21		érk. ZENTA	ind.	6.40	3.40				
	7.47	5.27		Ada		5.26	2.19				
	8.10	5.42		Mohol		5.05	2.02				
	8.30	6.02		Bács-Petrovosczelló		4.39	1.37				
	8.56	6.28		érk. ÓBECSE	ind.	4.10	1.10				

Oda				Ó-Becse—Ujvidék				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	
4.40	9.50	4.25		ind. Ó-BECSE	érk.	6.55	12.43	7.44			
5.05	10.21	4.49		Bács-Földvár		6.33	12.16	7.22			
5.27	10.48	5.10		Csurogh		6.15	11.47	7.03			
5.49	11.22	5.32		Zsablya		5.50	11.13	6.37			
6.04	11.45	5.47		Gospodince		5.31	10.44	6.21			
6.30	12.24	6.11		Temerin		5.14	10.20	6.04			
6.39	12.36	6.20		Járek		4.58	9.50	5.46			
6.53	12.53	6.34		érk. VASKAPU	ind.	4.43	9.31	5.31			
7.01	1.07	6.36		ind. VASKAPU	érk.	4.42	9.24	5.23			
7.25	1.35	7.00		érk. UJVIDÉK	ind.	4.17	8.55	5.00			

Oda				Ujvidék—Vaskapu—Titel				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	
6.37	5.10			ind. UJVIDÉK	érk.	6.00	3.01				
7.00	5.38			érk. VASKAPU	ind.	5.38	2.38				
7.25	5.50			ind. VASKAPU	érk.	5.28	2.33				
7.31	6.24			Káty		5.06	2.15				
7.42	6.38			Tiszakálmánfalva		4.43	1.56				
7.57	7.00			Kovil-Szent-Iván		4.25	1.41				
8.11	7.18			Vilova—Gardinovee		4.04	1.26				
8.24	7.34			Lok		3.48	1.14				
8.37	7.50			érk. TITEL	ind.	3.32	1.00				

Oda				Hegyes-Feketehegy—Palánka				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	
6.59	3.05	7.47		ind. HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	5.49	11.54	5.30			
7.21	3.31	8.07		Telecska		5.29	11.28	5.09			
7.42	3.57	8.28		Kula		5.18	11.14	4.57			
7.53	4.10	8.38		Béla-puszta		4.56	10.49	4.37			
8.06	4.37	8.51		Torzsa		4.44	10.34	4.26			
8.32	5.07	9.15		Deszpot-Szt-Iván—Pivnic		4.31	10.09	4.03			
8.49	5.28	9.31		Szilbás		4.06	9.38	3.45			
9.21	6.14	9.42		GAJDOBRA		3.55	9.25	3.37			
9.53	6.50	10.13		érk. PALÁNKA	ind.	3.20	8.18	2.41			

Oda						Szeged-Rókus—Szabadka						Vissza			
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	tv. sz. sz.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.		
3.05	8.10	11.30	4.35	6.30	8.15	ind. SZEGED-ROKUS	érk.	7.06	10.54	2.51	7.53	12.12			
3.22	8.27	11.46	4.51	6.57	8.33	Rószke		6.51	10.40	2.37	7.39	11.57			
3.36	8.42	12.00	5.06	7.28	8.49	HORGOS		6.38	10.28	2.25	7.27	11.44			
3.50	8.55	12.13	5.19	7.51	9.04	Királyhalom		6.25	10.16	2.13	7.15	11.31			
4.05	9.08	12.28	5.33	8.12	9.25	Palics		6.13	10.05	2.02	7.04	11.18			
4.17	9.19	12.40	5.44	8.31	9.38	érk. SZABADKA	ind.	6.00	9.54	1.51	6.53	11.05			

JEGYZET. Az esti 8 órától reggel 5 óráig 50 percig terjedő éjjeli idő óraszámai kövér betűkkel vannak nyomtatva. A menetrend baloldali számai fölfelé, a jobboldaliak pedig alulról fölfelé olvasandók.

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia
Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készíttetnek

csinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.